

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Tit. I. De Vita Et Honestate Clericorum, & xi. seqq.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

HERICI CANISI,
NOVIOMAGI J.C.
PRÆLECTIONES ACADEMICÆ
IN LIB. TERTIUM DECRETALIUM.

IN TIT. I. DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM, & XI. seqq.

In ro superiori actum est de ordine iudiciorum. Deinceps lib. 3. & 4. agitur de rebus ipsis, quæ in iudicium venire solent. Rerum aliæ sunt Ecclesiasticæ, aliæ profanæ Ecclesiasticarum quædam sunt propriæ Clericorum, qualis scilicet personarum Ecclesiasticarum debeat esse vita & conversatio: quædam Clericorum propriæ, sed externæ, in quibus potissimum beneficia considerantur, aliæque vitæ subsidia, per easdem personas rectè riteque tum acquirenda, tum administranda: quædã denique per-

sonarum & rerum simul, quò spectant ea, quæ cù Clericis & Regularibus, tum etiam laicis ad Deum cultum promovendum, populique salutem procurandam ex officio incumbunt.

Ex primò quidem Tit. agitur de vita & honestate Clericorum, quæ de re D. Canis. in *Summa sua juris Canonici lib. 1. tit. xxvi.* In primis autem Clericos dedecet incontinentia & impudicitia, puritati mentis & corporis maximè inimica, c. *Vi Clericorum* 13. hoc tit. *De vita & honestate.* Unde Canones prohibent, ne Clerici cum aliis mulieribus habitent, quam cum matre, avia, matertera, amita vel cum sorore; nisi & illæ de vita lubrica suspectæ sint, uti docet.

Tit. II. De cohabitatione Clericorum & mulierum. *Vide Summam d. tit. xxvi. §. 4.*

Quod tamen non de omnibus Clericis accipiendum est, sed maiorum Ordinum tantum; quorum susceptioni est annexum quoddam perpetuæ continentiæ votum. Minorum Ordinum Clerici non prohibentur uxores ducere. Unde sequitur.

Tit. III. De Clericis coniugatis.

Ad vitam & honestatem Clericorum etiam pertinet præsentia sive residentia assidua eorum in Ecclesiis; in quibus beneficium Ecclesiasticum obtinent: de quo est.

Tit. IV. De Clericis non residentibus in Ecclesia vel præbenda. *V. Summam lib. 11. tit. xxx.*

Præbendæ autem & dignitates Ecclesiasticæ pertinent ad bonâ Clericorum externa, & vitæ subsidia quæ Ecclesia Clericis suppeditat ratione ministerii Ecclesiastici: de quibus est.

Tit. V. De præbendis & dignitatibus. *V. Summam lib. 11. tit. xxvii.*

Clericis tamen ægrotantibus & debilitatis, licet officium & ministerium suum obire non possint, beneficia sua non sunt auferenda, uti docetur.

Tit. VI. De Clerico ægrotante vel debilitato.

Porrò res externe Clericorum bifariam considerari possunt, vel per se, vel ratione fructuum. Per se, qualiter beneficia Ecclesiastica acquirantur. Ubi notanda est Reg. Beneficium Ecclesiasticum non posse licitè sine canonica institutione obtinere.

Tit. VII. De Institutionibus *Vide Canis. ad d. Reg. & in Summa lib. 11. tit. xxix.*

Verùm non potest quis institui in beneficio Ecclesiastico, nisi vacet, imò ne promitti quidem alteri beneficium nondum vacans.

Tit. VIII. De concessione præbendæ & Ecclesiæ nondum vacantis. *V. Summam lib. 11. tit. xxviii. §. 3.*

Et

ET quamquam Sede vacante in iis, quæ sunt jurisdictionis, Capitulum interim fungatur vice Episcopi, non tamen succedit in collationem beneficiorum vacantium, quæ jure communi vel consuetudine ad collationem Episcopi pertinent. *Canif. in Summa d. tit. xxviii § 7.*

TIT. IX. Ne Sede vacante aliquid innovetur.

EPiscopus autem vel alius Ecclesie Prælatus, non nisi cum consilio & consensu Capituli beneficium ullum suæ Ecclesie conferre, aut nominatos & præsentatos à patronis, vel aliis, ad quos jus nominandi pertinet, instituire potest, nisi fortè consuetudine vel statuto Ecclesie aliter receptum esset. *Canif. d. tit. xxviii. §. 2.*

Tit. X De his, quæ fiunt à Prælato sine consensu Capituli.

Vbi verò consensus Capituli requiritur, non est necessarius consensus omnium & singulorum, qui sunt de Capitulo, sed sufficit eorundem majorem & saniozem partem consentire, de quo est.

Tit. XI. De his, quæ fiunt à majori & saniori parte Capituli.

Porrò quicumque beneficia conferendi jus habent, siue sit Canonicus, ad quem turnus conferendi redierit, siue Capitulum solum, siue Capitulum cum Prælato, vel Prælatus solus, ea conferre tenentur sine deminutione. De quo est sequens.

Tit. XII. Ut Ecclesiastica beneficia sine deminutione conferantur.

Sequitur deinceps, quid juris habeant Clerici in beneficiis, & maximè in rebus Ecclesie, ex quibus fructus percipiunt, ratione beneficii sui; quò spectat sequens *Tit. De rebus Ecclesie non alienandis V. A.*

IN TIT. XIII. DE REBUS ECCLESIE ALIENANDIS, VEL NON.

In Cap. Nulli liceat §.

S U M M A R I A.

1. Alienationis nomine quid hic veniat.
2. Cur res Ecclesie alienari nequeant.
3. Clerici tantum habent procuracionem & administrationem.
4. Alienatio permisa est ex causa necessitatis.
5. Ex causa pietatis.
6. Ex causa utilitatis.
7. Ob incommoditatem rei Ecclesiastica.
8. Hypotheca generalis rerum Ecclesie an permisa.
9. Solemnitas qua requisita in hujusmodi alienatione.
10. Conductio rerum Ecclesie quanam prohibita.
11. Item in emphyteusim datio.
12. An qui alienavit illicitè ad restitutionem ejusdem rei agere possit?
13. Illicita alienatio qua dicitur.

HOc Cap. prohibetur alienatio & hypotheca specialis rerum Ecclesiasticarum immobilium, tum etiam mancipii rustici, quod videlicet ex colendo agro est destinatum & adscriptum,

Alienationis verò verbo et si propriè domini translatio contineatur, *l. Alienatum 67 in pr. D. De verb. sig.* hoc tamen textu nostro latius patet, cum & contineatur venditio, donatio, permutatio, & emphyteusos perpetuus contractus, item conductio; scilicet ad longum tempus, cum per hanc dominium utile in conductorem transferatur, *c. 2. §. 5. inf. De locat. & conduct. junctâ l. 1. §. 5. & l. 3. D. Si ager vectig. id est, emphyt. per.* Adde ex Pauli II. Constitutione in *c. 5. in pr. De reb. Eccles. non alien. in Extravag. commun. in feudacionem, locationem & conductionem ultra triennium; de qua tamen infra latius.*

Quorum omnium hæc ratio est, quòd res Ecclesiasticae sint ipsius Ecclesie propriæ, siue Dei, in cujus usum & ministerium sunt collatæ, *can. 3. xii. q. 2.* Non igitur à Clericis, etiam à S. Pont. siue alio quocumque alienari possunt, *can. Non liceat 20. d. q. 2. & toto h. tit. & in lib. 6. de reb. Eccles. non alien.* cum nemo plus juris in alium transferre possit, quàm ipse habet, *l. Nemo 54. D. De R. I. neque debet alteri per alterum iniqua cõditio*